

El Gironès

ANY II

BIBLIOTECA PÚBLICA
GIRONA

NUM. 70

Redacció i Administració:
RAMBLA DE LA LLIBERTAT 12.—Pral.

Dijous 3 de Maig de 1917

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Trimestre 1'50 ptes.
Numero solt 0'10 "

La creixença del nacionalisme gironí

En aquestes mateixes pàgines i amb motiu de la Junta General reorganizadora del «Centre Catalanista de Girona i sa Comarca», se publicà la memòria que'n aital ocasió llegirem.

Ella venia a donar una impressió sintètica del avenç i l'ascensió del nacionalisme gironí, que com eura immensa escampa prodigiosament les seves tijes, tot vivint per la verdor de ses fulles una pròdiga existència.

Ja el nacionalisme gironí assolí un grau extraordinari de creixement; ell més que l'arbre gegantí del cim, és la frondosíssima fageda. Més que la roca alterosa, és la pedrera d'inagotables recursos. Més que la font de doll inestroncable, és la riera caudalosa i feconda engendradora de vida i de força.

El nacionalisme gironí trepitja amb peu ferm i resolt el cim, on hi viu l'ideal. Al entorn seu hi batega la fortitut i l'ardiment; a ses espatlles la realitat de grans coses hi és sobirana; a son front Catalunya desgrana el seu millor somriure de gaudiment.

Un esforç més i tindrem un absolut triomf.

Com el sol i com el mar, serem únics.

La creixença del nacionalisme gironí, és un trist fatalisme pels nostres enemics. Com més se desfent per a combatre-nos, més solidament ens constituim. Per ells fem com el gram i la panícola, com més se vol exterminar-los més rebrollen.

Potser, si no haguessim sigut tant combatuts i en forma tant vil, millor dit tant criminosa, no haguérem crescut tant.

Un dia per a guanyar eleccions teníem que pactar aliances; després nosaltres sols amb prou feines podíem derrotar als nostres adversaris deslligats i mà a mà; més tard tots teníem que ajuntar-se per a batre-nos; ara ni tot el conglomerat que formen es prou per a resistir la nostra embranzida.

Es que abans erem els MILLORS; ara som també ELS MÉS.

El Nacionalisme català és el que ha fet el miracle més gran de la vida política-social: el de agermanar la *selecció* amb el *nombre*; el de equilibrar la *quantitat* amb la *qualitat*.

Se'ns ha combatut a sang i a foc, apelant a tots els ressorts, des de la calumnia solapada fins al assassinat. Això ha sigut causa de que prompte se des- triessin les gents.

I així per un cantó venien cap a nosaltres els indecisos en plena convicció; per l'altre sortien els indiferents que llençaven lluny d'ells la passiva situació i venien ardits i coratjosos; per distinta part arribaven els diem-ne *pròdics* que reingressaven a la família de sempre; i per camins assolats venien homes de cor i de seny, que havent pecat en contra nostra, sentien que la consciència els

repugnava dels torts comesos i amb paraules de penediment ens apretaven la mà i s'oferien.

Així han engroixit les fileres del nacionalisme gironí, i pas a pas se perfecciona la nostra organització.

Prò per demunt de tot, el motiu capital de proselitisme és la vigoria del ideal que vinculem, fill de la naturalesa, del destí, de la vida mateixa.

Ell, l'ideal nacionalista, es la veu de la terra, que com trompeta de judici agermana als bons fills de Catalunya amb un imperatiu categòric.

I ja veureu com al só de les trompetes, que munta de les entranyes mateixes de la terra, cauran les muralles de Jericó.

L'ideal catalanesc, el sentiment catalanesc! Haveu vist o sentit cosa de major exelsitut?

Que ho digui per nosaltres, sempre deficients, un recort recent.

Que ho diguin aquelles parets augustes de St. Pere de Galligans, en la festivitat del Sant campió de Catalunya; que ho diguin aquelles canturies dels fidels, mentres l'Hostia Santa s'alçava nimbada de llum; que ho diguin aquells rams de boix i aquelles roses de St. Jordi sostingudes per fines mans de petxina!

Qui porta tanta quantitat de poesia i sentimentalitat als seus actes, ha de poder-ho tot.

SOLS NOSALTRES HO PODEM TOT.

Per això hi ha bells auguris i fermes realitats.

An aquí rau el secret de la nostra creixença; com en properes ocasions ens complaurem en ressenyar.

Serà vistós i florit el pomell; tant ho serà; que no hi haurà millor ornat per l'altar de Catalunya.

J. DE CAMPS ARBOIX.

VIDA CATALANA

Cultura

La benemèrita institució catalana «Institut d'Estudis Catalans», que tant treballa per enlairar el grau de cultura de la nacionalitat catalana, diumenge prop passat celebrà la seva tercera festa anual, congregant-se a la esplèndida sala de sa Biblioteca un públic selecte, demostrant així, l'afecte envers aitals festes malgrat puguin semblar àries als no iniciats.

Se llegí el veredict del concurs de premis anunciat l'any passat, resultant premiats treballs de gran merit sobre ciencia, filologia, industria. En el concurs de museus, fou premiat el episcopal de Vich.

El moviment a la Biblioteca del Institut és tal que aquesta ja resulta petita, essent necessari estudiar el problema de

veure com s'encabiran confortablement els nous lectors.

Per a ocupar la vacant que deixà el Dr. Fargas, s'ha designat al Sr. Prat de la Riba, qui com feu notar el Secretari General de l'Institució Catalana, es tant i tanta la tasca que ha fet per la cultura catalana desde la presidència de les nostres corporacions, que el poble que el respecta i venera, l'anomena tot curt, sens afegidures ni tituls que no necessita.

El president Sr. Puig i Cadafalch, conloguè la festa amb formós parlament; diguent que 'ls pobles quan arriben a cert punt de la seva marxa, ja no s'ocupen sols d'ells mateixos, sino que s'estenen enllà; aquesta ha estat la tradició nostra; els nostres savis tenen quelcom universal; sols agafen el seient casolà en èpoques de decadència.

Agrai la cooperació dels benemèrits ciutadans, que omple l'ànim de satisfacció i fa esperar que aquest Institut aimat i respectat ja a l'estranger, serà per l'esforç de tots els ciutadans, l'Institut de tot Catalunya.

CENTRE CATALANISTA

Notabilíssima Conferència de Don Francisco Montsalvatje.

Com a preparació de l'excursió a Sant Pere de Roda, organitzada per la «Secció Excursionista» del «Centre» i de quin brillant èxit poden enterar-se nostres llegidors en altre lloc de aquest mateix número, nostre respectable i volguéssim amic D. Francisco Montsalvatje erudit i sapientíssim historiador de nostra terra catalana, i, sobretot de nostres belles contradades gironines, se dignà donar una conferència el divendres avans de l'excursió.

Tingué lloc en el local del nostre «Centre», concorreguent-hi nombre gran de socis, acompanyats alguns de ses famílies.

Començà el conferenciant, qui's trobava encara convalescent d'una indisposició que patí dies passats, suposant aixó més abnegació al complir l'encarreg, senyalant els itineraris diferents que podrien seguir els excursionistes, i les belleses naturals, arqueològiques i històriques de que en cada un d'ells podrien fruit. Recordà i història i descrigué sumariament les *Vil·les* romanes que poblaven nostre Empordà, i que originaren molts dels actuals pobles que's troben a banda i banda de la via del carril de França que devien agafar els excursionistes; remarcà l'històric i bellíssim campanar de St. Miquel de Fluvià, el castell de Cramansó, el palau dels comtes de Pau, etc.

Donà claricies interessatíssimes sobre l'iglesia de Santa Magdalena, el Castell de Sant Salvador, i sobre tot descrigué amb tota mena de detalls històrics i arqueològics, el monastir de Sant Pere de Roda, fi principal de la excursió, i sa llarga i gloriosa vida a través dels segles.

Donà també noves ben curioses sobre els pobles de *La Selva de Dalt*, *Port de la Selva*, i *Vall de Santa Creu*, així com sobre *Llansà* i *Vilajuiga*.

Acabà recomanant als excursionistes que se sallo lessin d'esperit catalanesc tot visitant aquells monuments, planes de nostra historia, escrites en pedres seculars, tant eloqüents en sa mudesa.

Aplaudiments enussiatícs de la concurrència premiaren la tasca de nostre distingit amic.

L'intelligent aficionat D. Josep M.ª Fabrelles, ajudat per l'entés electricista i company nostre molt estimat en Josep Boix, projectà diferents positives dels llocs i monuments que eren descrits, a mesura que anava citant-los el conferenciant.

Al eminent conferenciant, i als senyors que cooperaren sa noble tasca, donà la «Secció Excursionista», i les repeteix des de aquestes columnes, les gracies més senceres.

SECCIÓ EXCURSIONISTA

Anada a St. Pere de Roda

Bellament preparats amb la sabia conferència de l' eminent historiador i volgut amic D. F. Montsalvatje, emprenguerem aquesta excursió que 'n res defraudà les il·lusions en ella forjades.

Eren les vuit tocadetes quant de vallarem del tren a Vilajuiga, après d' haver contemplat durant el trajecte la bellíssima plana del Empordà i els monuments històrics que l'enjoien vorejant la via de ferro.

L' Iglesia gòtica alemanya de Bordils, el campanar romànic de S. Miquel de Fluvià, els castells de Perelada i Cramansó ens feien recordar pasades gestes de grandesa patria i foren asperó a nostre desitj d'ovirar bentost les runes imposantes del monestir de Roda.

De l'estació, anarem cap a l' Iglesia parroquial per a oír la Santa Missa.

Oída que fou, prenguerem comiat del Sr. President de la Diputació provincial D. Agustí Riera que 'ns acompanyava; qui com a Conceller de la Mancomunitat de Catalunya, en companyia del Sr. Macau, Batlle de Palau Sabardera, del Inspector de 1.ª Ensenyança Sr. Torrent i altres amics, es dirigí a dit poble a fi d'inspeccionar l' edifici Escola Model que hi construeix la Corporació Capdal de nostra terra; i via amunt, fins a trovar el *tunel*, començarem a pujar pel Coll de Canyelles, montanya amunt per *Mas Magí*, *Mas Margall* i *Mas Ventós*.

Passat aquest, trovarem a la vora dreta la *Font de la Bassa* aont apagarem nostra set i ferem breu repós sobre 'l flonj hervei.

El camí seguit fins a les hores a través de boscos i rocams fou magnífic e imposant com la seva solitud tant sols torbada pel dringar llunyà de l' esquella de les remades, que arran de cingles i falderes joganeres pasturaven.

Represa la caminada no ferem atur fins arribar a «*La Pallera*» i pocs passos après Sta. Elena, S. Pere de Roda i el Castell de S. Salvador de Vardera s' oferiren per un canó a nostres freturosos ulls i per altre la Mar Mediterrània, nostra bella mar, sorgí immensa, talment a

**XACOLATES
JUNCOSA**

Desde 1'00 a 5 ptes. els 400 grams
Perfumats amb vainilla, canyella
i altres gustos.

Especials: Per la Homeopatia;
Extra-fi i estil Suis en tauletes de 100 grams per a
menjar-lo cru

Gran assortit en pastilles; Napolitans a la crema, Desde-
junis, Croquetes Pastilles Fines i altres classes
Selecte assortit de **bombons** a la altura de les
millors cases estrangeres.

Macau soluble: Esquisit desdejuni, gran recons-
tituent per a persones delicades
Casa especial i de gran fama per sos cafés torrats
sens evaporació.

De venda en la sucursal. — CIUTADANS 4.

COLMADO GELABERT

nostres peus, amarada de llum i de colors besant la serralada.

Pam a pam ressegüirem l'Església romànica de Sta. Elena, la de S. Pere de Roda, el Monestir, i el Castell de S. Salvador (685 m.). Mans mestres han complert la tasca de descriure la grandesa del conjunt i de les parts que a nostres ulls teníem, i certament que no pecàrem pas d'excesives en l'elogi.

El passat amb tota sa grandesa i emoció, cor pren al patriota al ovjrar les runes imposantes de la riquesa que 'n altres temps enjoïà aquells cims alterosos, i hom voldria que fos el jorn inacabable, per a sadollar-se a pler dels sentiments i esperances que brollen del fons de l'ànima...

Passà mitj dia i fou precis dinar. Prop la font dels Monjos ho ferem i après emprenguerem la caminada cap al Port de la Selva.

Al esser casi a baix, a vora dreta del camí vegérem el dolmen dit *La taula dels lladres* (2'30 m. de llarg, 2 m. d'ample i 1'25 m. d'alçada).

Al Port de la Selva, el seu digne Batlle i volgut amic nostre n' Antón Cairó, ens saludà afectuosament i ens feu galant rebuda posant barques a nostra disposició per a passejar pel Port de Sta. Creu i engegant globos i coëts.

Vora la mar sempre, ferem via cap a Llança pujarem al tren i cap a Vilajuiga altre volta per a trovar als companys que devallaren pel mateix camí de pujada.

A aquest boldró, que dinà a *La Pallera*, s'hi juntà el Sr. Riera, qui pujà a S. Pere un cop complert, l'afer que'l conduí a Palau Sabardera, aont fou obsequiat. Al complimentar-lo a *Cà la Vila* el Batlle Sr. Macau expressà sos desitjos de que la Mancomunitat atengués a varies peticions que 's formularen contestant el Conceller Sr. Riera qu' ell prometia dur al Concell les aspiracions que se li exposaven, procurant al ensem que fossin favorablement resoltes.

Reunits que forem tots al Hotel Central, agregat al Centre Excursionista de Catalunya, i après breus moments de repòs que 'l company Forn feu curts fent música en el luxós piano del Establiment, ens sentarem a taula i se 'ns serví el sopar, que transcorregué animadíssim. Finit i après d'haver cantat nostre Himne Nacional ferem via cap a l'estació.

El Batlle del poble, D. Ramón Margineda un cop tingué coneixement de la presència del Sr. Riera s'apressurà a presentarse per a oferir-se a nostre amic i saludar-lo.

Pujarem al tren i cap a Girona emprenguerem la tornada, contents, no sols de les bellesa que havíem contemplat, si que també de les atencions i mostres d'afecte que 'ns foren tributades.

A tots grans mercés!

UN QUE HI ERA

LA FESTA DE St. JORDI

Un èxit complert i esclatant assoliren tots els actes religiosos i profans amb que la meritíssima *Confraria de Sant Jordi* celebrà la seva festa patronal i als quals cooperà decidida i eficaçment la simpàtica *Juventut Catòlica Regionalista*.

La Missa Solemne amb Comunió, del matí es vegé extraordinàriament concorreguda.

Fou celebrant nostre volgut amic, el Pabordre President de la Confraria, Dr. Fuster a qui assistiren els doctors Mn. Barguñà i Bolós.

Durant ella el cant de la Missa d'Angelis es desgranà placevolment, i feia bo de veurer plenes les naus del nostre venerable temple i com les armonies gregorianes s'agermanen amb l'aire casolà, de cosa nostra, ben nostra, que 'n l'iglesia del antic Monestir benedicí s'hi respira.

Arriat el moment de la Comunió el celebrant preparà 'ls fidels amb una ben escaienta plàtica de tons fermament patriòtics, encaminada a mostrar-nos com en la Eucaristia trovarèm el mitjà eficaç per a fer que l'amor patri i la vida qu'ell engendri sia vivificat per la Fé.

S'acostaren a rebre a Nostr' Amo més de 400 fidels, cantant-se mentres durà l'administració del Sant Sagrament, escollits motets.

Al últim evangeli les màgiques notes de *Al cel blau* del Mestre Millet semblaren posar triomfant sagell al formosíssim acte.

En sortir de l'iglesia les dames i senyoretetes foren obsequiades amb xamosos rams de boix i roses lligats amb cintes que lluien la bandera de la Patria.

Eren 3 quarts de 10 quant el acte finí havent-se començat el Sant Sacrifici a les 8.

Desde S. Pere bona part dels concorrents ferem via cap el Centre Catalanista aont foren obsequiats amb un esplendit esmorzar.

En acabar es cantà nostre Himne Nacional.

Al mitj dia es repariren pans als pobres en nombre de més de cent.

A la tarde una gran germanò s'aplegà per a dançar les sardanes que executa la *Cobla Figueras*. Aqnell be de Deu d'anelles i més anelles osciantes, dugueren a nostra memoria la bella poesia de 'n Maragall.

Tota ma Patria cabrà en eixa anella!...

A la vesprada, en la propia iglesia de St. Pere de Galligans, tingué lloc el res

del Sant Rosari, i de l'Oració per la Pau es practicà la Visita espiritual a Nostra Dona de Montserrat cantant-se colectivament les Ave-Maries i Gloria, (qu'eren compostos pel plorat fundador de la *Juventut Mn. Joan Roquet*) i es prega al St. Patró de Catalunya el gloriós Caballer S. Jordi.

Mn. Carles Feliu, Vicari de Mieras pujà a la trona i amb paraules escaientes i agradosas, al ensem que patriòtiques, ens presentà a St. Jordi com a mitjanser entre Deu i la Patria nostrada i encari la necessitat d'intensificar l'acció cristiana en el renaixement de Catalunya, acció que no ha de desdir de la política i cultural si volem que nostra terra assoleixi un esplendor i gloria sens tara.

Finalitzà la festa amb els Goigs de St. Jordi cantats per tots el fidels que a corull omplien les naus del temple.

Com no cal dir aquest llujia sos millors adornos amb profusió de llums i flors.

A les 10 del vespre al saló d'actes de «La Amistat» tingué lloc la vetllada teatral patriòtica que havia organitzat la J. C. R.

Es posà en escena el monolec d'en Guimerà «Mestre Olaguer», en el qual obtingué un senyalat triomf nostre volgut amic en E. Solé, de Salt; el quadre «Catalunya» i la comedia «Embolics». El ja anomenat amic i en Clarà, en Frigola en Gibert i en Riera, com també el nen Amich, compliren el seu comés amb entusiasme i èxit, fent passar una ben agradable estona als nombrosos socis que assistiren al acte.

Tant nostre estimat amic Mn. Fuster paborde-President, com els pabordes i pabordesses poden estar plenament satisfets del resultat dels seus esforços doncs poques vegades havia assolit la festa del Patró de nostra Patria un tant complert èxit.

Deu i la Patria els hi paguin.

Un confrare.

**Excursionistes! Calçat de SPORT
Casa Avellà.—Ballesteries, 25**

Besllums

LES GUATLLES

Ara qu'ens trobem en la temporada de la seva emigració imaginem-nos a les guatlles aclotades sobre les seques platges del Africa, boi mirant Meditèrra endintre i frissant intensament per a axecar el vol i guanyar terra més enllà del aiguà.

Guanyar terra més enllà del aiguà!.. Però mirem, mirem l'arriscada empresa i els mitjans amb que compta la guatle.

Un vol llarguíssim es necessari per a realitzar aquesta aspiració, i poc sabem veure que estigui élla ben organitzada per a sostenir-lo. La facilitat del vol està en raó directa de la llargada de les ales e inversa del pes del cós. Ales relativament curtes i un cos pesat te la guatle, habent de compensar aquesta defectuositat amb un rapidíssim moviment d'ales que sona a les nostres orelles amb un brujit especial, com una mena de devanadora.

Aquesta fressa ens mostra la difi. ultat trevallosa del seu vol; i frissa ella, no obstant, per a atravesar els mars!

Problema que la guatle resol finalment, decidint-se a axecar el vol i correr mar endins. I conseguint en premi de la seva bella resolució arribar després de llargues hores de cansament mortal, a altres platges mes enllà del aiguà; platges delicioses i fecondes.

Veieu. Qu'examinant ella les dades del problema s'hagués subjectat per un escrupol racional a no empendrer el vol, no ens interessaria gens.

Que l'àliga, qu'es gronxa en els aires, o l'aureneta que rapidíssimament llisca per els espais s'haguessin decidit a

n' aquesta empresa, tampoc ens interessarien mica.

Perquè lo resolts per elles degut a esser tan extremadament clar no 'ls hi reporta cap merit. Com no en concedim cap en el fet de veures-hi en la forta claror del mitg-dia.

Però si el concedim tot a la delicada funció de saber resoldre acertadament problemes quanti la claretat racional es poca, i més encar quant un s'atreveix a resoldre'ls en contra de lo que falsament s'ens presenta com racional.

Son aquets, problemes delicats, problemes límits, problemes gloriosos i també problemes de fatiga

Deiem. Morta de cansameat cau a les nostres platges la guatle—l'ocell del blat—; deixeu-me que la reculli amorosament i prenent-la com a símbol d'aquestes belles resolucions que a nosaltres ens son tan volgudes, trémul d'emoció entre les mans l'acaroni; mentres deixem que el poble fantasiegi—tan irracional es conceptuada la seva empresa—inventant el poètic acudit, de que al trobarse ella cansada es para damunt l'aigua i exten en l'aire un ala que el vent empeny i li fa guanyar camí; i mentres deixem també que fredament el fisiòlec italià Mosso realitzi sobre aquest cos, demacrat els seus importants estudis sobre la fatiga.

GLAUX

Curs d'Historia de Catalunya

LLIÇÓ VINTIQUATRE

L'importancia del regnat de Jaume I fou extraordinaria tinguent 63 anys de duració, en els quals pogué ajuntar a sos dominis el regne de Valencia, les Balears i moltes altres. No solsament era En Jaume guerrer de molta fama sino que també es distingí com a legislador, i fou un dels primers de nostres literats, essent dignes d'admirar la seva «Crònica» i el «Llibre de la Sabiesa», molt aimant dels seus vasalls, sentint per Catalunya una verdadera predilecció, puig la nostra patria va constituir el principal apoiament per ses conquestes, i siguent ademés un verdader protector de les lletres, ciències, arts, industria i comerç, bases principals pel progrés d'una nació.

El regnat de Jaume I pot dividir-se en tres períodes: el primer comprén les grans conquestes de nostre rei; el segon els trascendentals fets polítics, i el tercer l'hegemonia mediterrània.

Tenia 5 anys En Jaume quan quedà orfe de pare, morint aquest com sabem, en la batalla de Muret.

Els catalans-aragonesos reuniren Corts a Lleida, siguent en Jaume encare un nen.

En dites Corts juraren els nobles regoneixer-lo com a sobirà de la Confederació catalana-aragonesa, li prometeren fidelitat i disposaren de la seva educació entregant-lo al mestre del Temple, Guillelm de Monrodón.

En 1321 se casà en Jaume I amb Leonor, filla del rei de Castella, Alfons VIII, qui, juntament amb el rei de Navarra i Catalunya, varen vencer als alarbs, en la célebre batalla de les Naves de Tolosa.

Jaume I, ajudat de S. Pere Nolas i son confessor S. Ramón de Penyafort, fundà l'Ordre de la Mare de Deu de la Mercé, que tenia per fi rescatar als cristians captius dels moros.

Visità nostre gran rei a la Mare de Deu de Montserrat i pujà fins la part més alta de la montanya, o sia Sant Geroni; des de ont dirigí sa mirada vers l'horitzó i disingint alguna cosa, preguntà a sos acompanyants qu'eren aquelles taques negres tant llunyanes; a lo que respongueren qu'eren les illes Balears, habitades pels serrains. Al sentir-ho en Jaume va

exclamar que quan seria més gran, ell les conqueriria.

La bona pensada d'en Jaume fou molt ben acollida; tant es aixís que més tart convocà Corts a Barcelona i amb gran entusiasme s'acordà la conquesta de Mallorca.

Tot seguit es feren els preparatius reunint-se totes les naus, que eren més de 150, i els guerrers, en el port de Sa-lou.

El dia 6 de setembre de l'any 1229 sortí de dit port l'armada en direcció de Mallorca. Quan eren distants de la costa a unes 20 milles va desencadenar-se una tempesta, causant molt de pànic als mariners els quals demanaren a En Jaume per a tornar enrera, però com que nostre Rei no coneixia els perills, manà continuar la marxa arribant a la matinada del dia 7 del mateix mes a les platges de Mallorca.

El rei moro al veure als invasors, se presentà amb grans forces per a impedir l'avenç dels cristians.

L'exèrcit expedicionari manat per En Jaume, sostingué una tremenda batalla amb els serrains, en la qual hi moriren molts de cavallers, entre ells, els dos Montcades, que tant lluída part havien prèns en les batalles. El mateix Jaume no es contentava en manar sino, que per d'algunes vegades volgué combatre personalment contra els moros i gracies a que els nobles insistiren en no deixar-lifer aital cosa se lliurà de la mort.

Després d'aquesta batalla favorable als cristians comensà Jaume I el setge de Palma, capital de Mallorca. Després de defensar-se els sitiats d'una manera heròica, en la jornada del 31 de desembre fou assalada i presa per les hosts cristianes.

Apoderat ja Jaume I de l'illa de Mallorca, amb pocs esforços conquerí les altres illes Balears les quals foren ajuntades a la Confederació catalana-aragonesa.

AGRE - DOLÇ

En Font i Fargas s'ens ha tornat un gran catequista.

Nosaltres, al menys, ho considerem cert.

Perqué, segons tantes vegades ens diuen, els jaumins, sobretot aquets de la crosta que per aquí abunden, son els més catòlics, els únics defensors de la *Religió*, els que a tothom troben poc fervorós, i estan disposats a donar-ho tot, fins la sang, en defensa dels drets de l'Església.

En Font i Fargas és un dels capdills més emponents d'aquella gent tant encesa d'amor a la Relligió.

En Font i Fargas quasi cada dia va a entrevistar-se amb el Governador Civil.

En Font i Fargas ademés és enemic del règim i sobretot dels *polítics liberals*.

No sabem, ni es pot suposar que el Sr. Governador Civil i En Font i Fargas tinguin algun negoci entre mans, en qual cas les relacions mercantils obliguen a tractar-se amb gent de totes les idees.

Per consegüent, i pensant racionalment no's pot donar alre explicació a unes visites que tant sovintegen, que la de que l'ilustre catedràtic d'Historia, portat del seu zel apostòlic, va a catequitzar al Sr. Governador.

* * *

A més de pintoresc es el Sr. Sagrera Vizcaino d'una *arrogancia* de cavaller de temps heròics.

L'altre dia amb *apuesto continente* (que diria «El Norte») se disposava a anar al «campo de D. Nuño».

Aparteu les criatures que vé l'Ogre.

* * *

El D. Juan de la subida del Carmen, sigue mejor en su importante estado de salud.

(Boletín Oficial de la P. de G.)

* * *

Al constiur-se la nova Diputació, tothom espera amb ansia escoltar el cant de sirena del Sr. Tuyet, qu' es un veritable *pico de oro*.

Els seus companys de Diputació i tots els emplejats estant edificats davant la gentilesa exquisida i l'amabilitat del pròcer mauri.

Quin *regocijo* es ar en sa companyia. Ni que fós amb *llorito de pela*.

* * *

Prida, Font, Rahola, veusaquí una trinitat edificant, ja que per el sol fet d'anar contra 'ls regionalistes ja compta amb la benedicció del *rabbi* màxim.

Llàstima que el *D. Juan* davant les alabances dels seus *amigazos* no recordi i apliqui alló de Iriarte:

*«Más ya que el cerdo me alaba
Muy mal debo de Bailar.»*

* * *

«El Norte» al ressenyar les festes de diumenge passat, que dedicaren els nacionalistes gironins al gloriós Patró de Catalunya, *cuasi cuasi* ens perdona la vida. L'únic qualificatiu que troba per a elles es el de *simpàtiques*, com els gazetillers perplexes davant una nuvia *demodée*.

La vibració fonda de Fè i patriotisme que la diada va despertar, no li inspira més que una vaga i hipòcrita simpatia.

No li deia res més aquella gernació d'homes, aquella joventut catalana que, en nombre extraordinari, amb reculliment i fervor insuperables, s'acostaren a rebre a Nostr' Amo?

I que embotada tenen la sensibilitat, senyors de «El Norte»!

* * *

Tenim sobre la taula una invitació del «Requeté Jaumista» de Girona als actes amb que solemnitza, l'any 1913 la onomàstica de son *caudillo*. Està imprès en la «Imprenta del Carmen», en cartulina color groc ¡ai! el dels anémics.

Doncs be. Hi ha en aquesta invitació, en sa quarta plana, una *nota* molt xocant. Diu aixís: «Se estimará en gran manera la major concurrencia als actes religiosos».

Sens ella (i aduc amb ella) no es mai massa nombrosa, que diguem, la que concórra als actes organitzats per els *leales*.

Si's tractés de defensar la *religió* amb sdiscursos, partidas de burro, o *flirts* entre els bastidors del «Centro Moral», ja seria una altre cosa.

* * *

Hem llegit en el *Diario de Gerona* dos ben escrits articles refutant les afirmacions d'un dels darrers del Sr. J. G. S. sortit en *El Norte*.

Respectant molt l'opinió del estimadíssim confrare primerament citat, creiem que no hi ha necessitat de combatre les afirmacions d'un bon senyor que no té més que un llegidor (el corrector de proves) i que si algún altre en tingués, tampoc el convenceria. Ni intrinsecament, ni extrinsecament tenen les lates kilométriques del Sr. J. G. S. cap valor de persuasió.

No son més que un mitjà per a omplir paper. Com els *renomats Cuentos del Sábado*.

* * *

I a proposit d'aquest *esperpento* literari? Sembla que la fiblada del número passat va fer sang. Ens n'alegrem. Encar que *mercachifles catalanistes*, algún cop hem de fer de *desfacedors d'entuerios*.

DIPUTACIÓ PROVINCIAL

¡VICTORIA!

Ben coneguda es de tothom la campanya d'odis, mentides, injurjes, que ha precedit a la constitució de la Diputació, que va tenir lloc ahir.

Malgrat tot, la disciplina dels diputats nacionalistes i el bon sentit i recte criteri d'alguns altres, han donat un altre triomf al nacionalisme gironí, enlairant per quarta volta fins al seient presidencial a nostre distingit amic D. Agustí Riera.

L'últim intent de la monstruosa coalició que tenia per caps visibles als senyors Arola i Tuyet, i per tramoista al Excm. Sr. Governador Civil de la provincia D. Juan de la Prida i Jorro, era el de impossibilitar el que's celebrés sessió, i's constituís per lo tant la Diputació, per falta de número de diputats. El que aixó perorbés la marxa administrativa de tota

la provincia, poc els importava als dits senyors.

També aquest tret els hi ha sortit fallit. Ha sigut elegit President el Sr. Riera per 10 vots dels diputats nacionalistes i dels dos datistes senyors Carbó i Coromina, i una papereta en blanc. Total 11, els precisos per a la votació.

Foren elegits: Vis-president, per 9 vots i dos en blanc, el Sr. Carbó; Secretaris, els senyors Culi i Vilallonga per 8 vots i tres en blanc, i Vis-president de la Comissió Provincial el Sr. Inglés.

Al donar nostra enhorabona més entusiasta a nostre volgut amic D. Agustí Riera, que es blanc de tots els odis anticatalans, per el noú triomf que ha assolit, desitjem que pugui treballar força per nostra terra.

¡Visca Catalunya!

I el bon sentit literari, i el recte sentit pedagógic, i fins el simple sentit comú restaven indefensos davant les escameses que en l'obra citada reben de la pluma del autor d'aquella *panacea universal*. (Vegis el proleg).

* * *

Un dels comics de la companyia que actúa en nostre teatre municipal, dies passats, tot representant «La mala sombra», va tenir la *idem idem* d'exhibir aparatósament un exemplar del diari dels Ròures, en una escena en que devia tenir un periodíc a les mans.

Realment, estava en caracter l'exhibició i molt conforme amb el títol de l'obra.

NOVES

Ha mort cristianament a Mataró donya Casilda Biosca, germana política de nostre Reverendíssim Sr. Bisbe, i mare del Rvd. D. Joan Mas Biosca, Vice-secretari de Cambra i Govern del nostre Bisbat.

Amb tot respecte i sencer condol, donem a nostre Prelat i demés familia nostre pèsam coral, tot encomanant a Deu l'ànima de la respectable finada.

* * *

Va morir també en nostre ciutat donya Carme Riera, Vda. de Lliurella, emparentada amb una pila de distingides famílies de nostra capital i comarques. A totes elles, especialment a la de Vidal de Llobatera, de Llagostera, acompanyem en son dol.

* * *

Fou portat a les piles bautismals la setmana passada, i fet cristià amb el catalaníssim nom de Jordi, un nou fill de nostre estimadíssim amic D. Francisco Montsalvatge i Iglesias. Rebin ell i sa distingida esposa la nostra enhorabona, i que Deu fassi al nou nat un bon cristià i un bon català.

* * *

Ha mort a Figueres el jove D. Ricard Fages de Climent, germà de D. Xavier Fages, president de la Económica Empordanesa d'Amics del País.—A. C. S.

* * *

Ha contret matrimoni a Barcelona, en l'iglesia de Ntra. Sra. de la Mercé, la bella i distingida senyoreta donya Concepció Careaga de Pastors amb don Josep Rupidera, de Calonge, establert a In-

glaterra. Desitgem als nous esposos felicitats sens nombre.

* * *

Per a commemorar el II aniversari de sa fundació, la societat d'obers tipògrafs «El Arte del Libro» celebrará el prop vinent diumenge, a les 9 de la nit, una vetllada en el saló d'actes de «La Amistat», per a la cual havem rebut una atenta invitació que molt agraïm.

Se llegirán en la primera part poesies i altres treballs, pronunciant un discurs el President de la Associació.

Hi llegirà una poesia patriòtica titulada *Catalunya*, en Tomàs Solsona, de la J. C. R.

Se posará en escena en la segona el juguet còmic «L'Anunci» per els senyors Frigola, Solsona, Sardà, Albert, Darnés i Figueras.

La part musical de la vetllada, que promet resultar molt interessant, està a càrreg del «Quintet Emporium».

* * *

Nostre volgut amic en Jaume Basacoma i Pou Registrador de la Propietat de Torrecilla de Cameros (Logroño) ha sigut nomenat per a ocupar el Registre de Viella capital de la Vall d'Aran.

Nostra coral enhorabona.

* * *

Saludarem fa pocs dies al renomnat literat i periodista, Don Josep Morató, compatrici nostre, que estiguébreus hores entre nosaltres per assistir als funerals d'un individu de sa familia.

* * *

Confraria de St. Jordi.—El número 89! ha sigut premiat amb l'imatge de Ntra. Dona de la Mercé, que la «Confraria» dedicava a sos protectors.

* * *

Amb motiu de la constitució de la nova Diputació han estat entre nosaltres, i hem tingut gust de de saludar-los en el «Centre Catalanista» tots els diputats nacionalistes per aquesta *provincia*.

Tots ells porten inmillorables noves de ses comarques. L'ideal catalanesc avança depressa per tot arreu. Indrets fins a l'hora present dormits se desvetllen i agafan embranzida potent. Amb aquestos abnegats lluitadors amb que contiem, el pervindre es nostre. ¡Amunt amics!

H. Figueras
 s'ignora de
 ANTES
 de

RICA
 s,
 outh,
 vins selectes
 da de.
JAUME REGÁS
 Pont Major de Girona
 Grans premis en les Exposicions universals de París (1878) i de Barcelona (1888)

La representació
 de les acreditades màquines per
 a cosir i brodar
WERTHEIM
 la te en
Ramón Boix
 Ballesteries, 17.-GIRONA
 Representació de màquines de totes marques
 Agulles, bobines i demés peces
 de recanvi.

F. SOLÀ
 Optic i Joier
 Rambla de la Llibertat, - 26
 GIRONA

Busquets i Llapart
 BANQUERS
 Ciutadans 5 i Ferreries Velles 6. — GIRONA
 Telefons: Urbà, 88 - Interurbà, 53
 Comprém i veném, a l'acte,
 tota classe de valors nacionals i
 estrangers.
 Realitzém, amb gran ventatja,
 totes les operacions de
BANCA, BORSA, CANVI
VALORS i CUPONS

Dalman Carles,
Plà i Cia.
 Editors. -- GIRONA

Fabrica de Galetes i Biscuits
 DE
SALVADOR PLAJA
 Premis en les Exposicions Internacionals del Tibidabo i de Barcelona
 Telèfon 204 - Figuerola 33.-GIRONA

PERE M. CARRÉ
 Habilitat de Classes passives,
 de Presons i de Sanitat
CENTRE ADMINISTRATIU
 Representació d'Ajuntaments,
 fabricants i particulars.
 Unic despax amb consulta gratis als Ajuntaments)
 Representant en Barcelona i Madrid
 Carrer de la Forsa, 8, 1er.-Girona
 Telefon interurbà núm. 40

Corones dentals Audouard
 de 21 Kts., fetes a mida i col·locades
 en dos hores, estalviant viatges i vi-
 sites inútils.—De 20 a 30 pessetes.
 Estudis i dictàmens radiogràfics
 d'anomalies de la dentició en els in-
 fants i d'enfermetats dels ossos i de-
 més desordres de les sinuositats bucals
PONTS - BRIDGES - INLAYS
 i treballs d'or a preus convencionals.
 St. Francisco 12-1er. -- GIRONA

LA CREU ROJA

 FARMACIA
 ORTOPEdia
 PERFUMERIA
F. de A. Roca
NO EQUIVOCAR-SE
 No ting cap sucursal
Gabinet Ortopèdic per a la colo-
 cació de tota mena d'aparells per a
 corregir les deformitats del còs humà.
Especialitat i grans existències en
Braguers i Faixes ventrals
 SERVEI PERMANENT
 Plaça del Oli. — Girona

EL GIRONÉS
 PERIÓDIC SETMANAL
 Política. Literatura, Art, Ciència, Informació Local i Comarcal
PREUS DE SUSCRIPCIÓ
 Trimestre. 1'50 ptes.
 Numero solt 0'10 "
 Se ven a Girona a la llibreria d'en
 Francesç Geli, i al Kiosc de na
 Joana Marull

Disponible

Grans novitats per a la propera
 temporada d'estiu en la Casa
MANUEL PUJADAS
 ABANS (BONET)
 Vanos, sombreles i bastons
 Optica de precisió
 Llestesa i cura en els encàrrecs
 Especialitat en el tall de
 camises i calzetots a mida

SABONS
Barangé
 BARCELONA,
 GRANOLLERS, GIRONA

SASTRERIA
Alfred Ferrer
 Trajos per a Sra. i Sr. a preus limitadíssims
 Se fan etxures portant la roba
 Diploma d'honor en el Concurs de París 1914
 Plaça de la Constitució, 4, i Bell-lloch, 2, 1.º
 GIRONA

Planxat Modern
 Planxat mecànic de colls i punys amb
 rentat per un procediment que duplica la
 seva duració.
REPRESENTANTS:
 J. Oriol Carbó. Plateria, 30.
 La Canestilla de Oro. Rambla Llibertat
 Lluïsa Sureda. Progrés
 Flora Padró. Rambla Verdaquer
 Enriqueta Pla. Lorenzana
Tallers: Pujada S. Domingo, 1

SASTRERIA SMART
 de J. Fernandez
 Ciutadans - 18
 Tall inmillorable.
 Les mes altes novitats
 en tota temporada

Banco Catalán
 Societat Cooperativa
 de Credit i Estalvi
 Per a informes dirigir-se a
 D. Ramon Carbó, Posada
 Progrés, 8, GIRONA

Josep M.ª Riera i Pau
 Metge Especialitzat en Malalties de
GOLA, NAS i ORELLES
 Consulta de 9 a 12
 NOU DEL TEATRE - 1 - 1er.
 (cantonada a la plaça del Vi)

La casa que ven més barato
JOAN MATAS
 Rambla de la Llibertat 15
 TEIXITS DE TOTES CLASSES I PREUS
 Novetats per a trajos de senyora.
Genres de punt
 Flassades de llana i cotó
 Jocs de taula. — Genres blancs
 Nubes. — Mantaletas — Mocadors
 de seda